

Saáry Éva

EGY ÉLET A VILÁG IFJÚSÁGÁNAK SZOLGÁLATÁBAN

Laszlo Nagy: L'art de rebondir. Le tour du monde en 80 ans.

A Genfben élő Nagy László, aki évtizedeken át volt a nemzetközi cserkészmozgalom főtitkára, igen érdekes önéletrajzot adott közre, melynek magyar nyelvű változata, „A föld kerek”, a 2001-es budapesti könyvvásáron nagy feltűnést keltett.

Én azonban minderről nem tudtam, így a 2003-ban napvilágot látott francia fordítást vásároltam meg, melyből egyes hazai vonatkozásokat kihagyott, másokat, az idegen olvasókra való tekintettel, jobban kidomborított, megmagyarázott.

A könyv tanulságos, élvezetes olvasmány. Olyan embernek az életéről szól, akinél szinte nem volt törés, végig egyforma magas szinten, kiváló személyiségek támogatásával haladt a pályáján, és több alkalommal sikerült beutaznia az egész világot. Pedig – és ezt is hangsúlyozni kell –, nem ilyenek indult. A gondviselés gyakori beavatkozásainak következtében alakult csak azzá, ami.

Tudom, „történelmietlen” a kérdés, de mégis föl kell tennem: mi lett volna Nagy Lászlóból, ha egy súlyos tüdőbaj és magyar orvosbarátja hatására ki nem kerül 1947-ben a híres svájci magaslati üdülőhelyre, Leysunbe?

A tuberkolózis, kisebb-nagyobb megszakításokkal, öt esztendőn keresztül kínozta, de a kényeszerű pihenések lehetőséget adtak neki a meditálásra, olvasásra, tanulásra, sőt ezen az elegáns helyen sikerült megismerkednie olyan emberekkel, akik útját hatékonyan egyengették. (Dominique-al, a későbbi, megértő feleséggel is itt került kapcsolatba).

Mi érdekelte? Az újságírás és a szociológia. Jogi és államtudományi doktorátust szerzett, s részletesen áttanulmányozta többek között Vilfredo Pareto, a „polgár Marx” hatalmas művét. Több könyve jelent meg a fenti témakörökben franciául, németül.

Aztán elkezdődtek a hányattatások. Dolgozott Münchenben, a Szabad Európa Rádiónál, cikkeket írt a franciasvájci lapoknak (Journal de Geneve, Gazette de Lausanne), előadásokat tartott.

Szerencsés véletlen, hogy közben elkezdett ifjúsági kérdésekkel foglalkozni. Ennek köszönhető, hogy idővel megválasztották a nemzetközi cserkészmozgalom főtitkárává, – és jól választottak!

Nagy László mozgékony, fáradhatatlan munkása lett az ügynek. Utazott, tárgyalt (még királyokkal is), ötletes manőverekkel pénzt szerzett. Híres beszámolója, a „250 millió cserkész” világsiker lett.

A szomorú az (de erről a szerző nem tehet, csak közbevetőleg jegyzem meg), hogy a nyugati ma-

Vetró András: Anyaság II.

gyar cserkészmozgalomnak ebből nem volt semmi haszna. Mint emigráns szervezet (több mással egyetemben), nem kerülhetett be a Szövetségbe, s noha pótolhatatlan nemzetmenő munkát végzett, állandóan filléres gondokkal kellett küszködnie.

Na, de térjünk vissza Nagy Lászlóhoz, aki becsületes és hű „genfi polgár” lett, s noha az 1956-os forradalom nagyon megrendítette, csak tíz esztendővel később, Kádár országlása idején látogatott Budapestre. Természetesen, sorozatos csalódások érték, s be kellett látnia, hogy nincs visszaút, Svájc marad az „igazi hazája”. (Munkája, családi helyzete is ide kötötte, hiszen három gyermeke született, köztük a kiváló újságíró, majd közélet-európai szakértő, tudósító, Laurent Nagy.)

A könyv befejező részében a szerző kizárólag nyugati problémákkal foglalkozik. Elemzi a nagy franciasvájci napilapok csődbejutásának hogyanját, miértjét, eltűnődik Helvécia annyit vitatott második világháborús szerepén (ennek kapcsán felsorolja,

mi mindent tettek a svájciak, főleg Carl Lutz, az üldözöttek mentéséért otthon és külföldön).

Az aktualitáshoz közeledve, végül igen kemény szavakkal ítéli el az „illegális, indokolatlan, fölösleges” iraki háborút, s a „bosszúálló cowboy” szerepében tetszelgő Bush elnököt.

Nyolcvanévesen az öregség is foglalkoztatja. Szomorú beletörődéssel veszi tudomásul az idő könyörtelenségét, de meggyőződése, hogy az embernek, amíg erővel és szellemi képességekkel bírja, nem szabad föladnia a munkáját. „Műveljük tovább a kertünket” – mondja, legyenek terveink, céljaink.

Majd Einsteint idézve, tréfával üti el az aggodalmat. Tőle ugyanis egy alkalommal „temetése helye” felől érdeklődtek. Kettős állampolgár lévén (amerikai és helvét), azt válaszolta, inkább Svájcban szeretne pihenni, mert ott „minden húsz esztendővel később történik”.

Éd. Georg, Geneve, 2003. – 392 oldal.

Vetró András: Lovag II.